

2. számú melléklet¹

A komplex szóbeli vizsga követelményei

KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK

A KOMPLEX SZÓBELI VIZSGA TÉMAKÖREI ÉS IRODALMA

1. Az oktatási rendszer <ul style="list-style-type: none">
Az iskolázottság történeti alakulása. Aktuális európai, uniós és globális hatások az oktatási rendszerek változásaiban.-A tudásalapú társadalom jellemzői és az élethosszig tartó tanulás. Napjaink oktatáspolitikai kihívásai.
Az oktatási expanzió jelensége. A köznevelés, közoktatás, a szakképzés, a felnőttoktatás és a felsőoktatás hazai intézményrendszere és főbb jellemzői. Az oktatás társadalmi meghatározottsága és funkciói. Az iskolázottság szerepe a társadalmi mobilitásban.
Esélyegyenlőség és méltányosság a pedagógiai gyakorlatban.
2. A köznevelés, közoktatás irányítása és szabályozása <ul style="list-style-type: none">
Az oktatáspolitikai és eszközrendszere. Az oktatásirányítás centralizált és decentralizált modelljei. Az oktatás tartalmi szabályozása történeti nézőpontból.
Törvényi szabályozók az oktatás világában. A mai magyar iskolák működését meghatározó központi és helyi dokumentumok (Köznevelési törvény, közalkalmazotti törvény, NAT, kerettantervek, helyi tantervek, vizsgakövetelmények, SZMSZ, házirend stb.)
Tervezési és tananyag-fejlesztési lehetőségek és kompetenciák a saját műveltségi területen. A pedagógus szakmai autonómiája és személyes felelőssége a mindennapi praxisban.
3. A tudás értelmezései, szerveződése és mérése <ul style="list-style-type: none">
A tudás értelmezései; történeti, szociológiai, pszichológiai és pedagógiai megközelítései. Elméletek a tudás szerveződéséről.
Nemzetközi és hazai mérések (DIFER, országos kompetenciamérés, PISA, PIRLS, TIMSS) és főbb eredményeik. Az eredmények társadalmi hatásai és oktatáspolitikai konzekvenciái.
A tudás speciális jellege, mérése, és a mérési eredmények gyakorlati jelentősége a saját műveltségi területen, illetve egy adott tantárgyban.
4. Képességek fejlődése és iskolai fejlesztése. Kompetencia- modellek és jelentőségük a nevelés és oktatás területén <ul style="list-style-type: none">
A képesség és a kompetencia fogalmának meghatározásai. A képességek és kompetenciák rendszerezése. Kompetenciamodellek. A képességkutatás néhány aktuális eredménye.
A tudás alkalmazásának képessége és strukturális feltételei. Az alkalmazásképes tudás, mint társadalmi elvárás.
Valamely kulcskompetencia szerepe, fejlődése és fejlesztési lehetőségei a saját műveltségi területen. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók oktatásához/neveléséhez szükséges kompetenciák az integrációt végző pedagógus szempontjából.
5. A nevelés folyamata. Az egyéni különbségek szerepe a pedagógiai munkában

¹ A komplex szóbeli vizsga követelményei a hallgatói tájékoztató dokumentum (záróvizsga osztatlan tanárképzés közismereti tanárszakok) 2. számú mellékletében találhatóak meg. Elfogadva a PTE Tanárképző Központ Tanácsa 37/2017. (09. 25.) számú határozatával.

<ul style="list-style-type: none"> • A nevelés fogalma, folyamata, szinterei és intézményrendszere. A nevelés érintettjei; a diákok. A nevelő hatások típusai. Különleges bánásmódot igénylő tanulók csoportjai. A tanulási- és magatartászavarok. A hátrányos helyzet nevelésszociológiai megközelítése. A gyermekvédelemben élők sajátosságai. A magyarországi cigány/roma népesség és az iskola. A tehetséggondozás szerepe, jelentősége. • Inklúzió a nevelésben. Törvények, rendeletek, és intézményi előírások a különleges bánásmódot igénylő tanulók csoportjaival kapcsolatban. • Differenciálás a gyakorlatban a saját műveltségi területen.
<p>6. Értékek, célok, célképzés és célrendszerek a nevelés és oktatás folyamatában</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az érték, értékrend és értékorientáció fogalma, típusai és társadalmi funkciói. Pedagógiai célképzés és célrendszer. A rejtett tanterv. Az értékrend közvetítése és belsővé válása. • A pedagógus feladatai, lehetőségei és kompetenciái a célképzés tantárgyi és tanórai szintjén. • Értékkonfliktusok az iskolában.
<p>7. Az intézményes nevelés, oktatás tárgyi környezete, infrastruktúrája</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az iskolai téralakítás, a tanulási szinterek, a tárgyi környezet történeti változásai, szerepe az intézményes nevelésben, oktatásban. • A taneszköz-rendszer és tipológiája, info-kommunikációs technológiák, digitális taneszközök és pedagógiai alkalmazásuk. Az inkluzív oktatás tárgyi környezete és infrastruktúrája. • A saját műveltségi területen alkalmazható valamely taneszköz elemző bemutatása.
<p>8. A pedagógiai kommunikáció</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai kommunikáció fogalma, kommunikációelméleti megközelítései, pszichológiai és alkalmazott nyelvészeti alapjai. A tanár-diák kommunikáció jellemzői (pl. Pygmalion hatás, fekete pedagógia). • A nyelvi hátrány kérdésköre, az iskolai nyelvhasználat társadalmi sajátosságai. • A pedagógiai kommunikáció megfigyelése és elemzése. Kommunikációs konfliktusok az iskolában és a kommunikációs zavarok elhárításának módjai saját műveltségi területen.
<p>9. A pedagógus szakma jellemzői</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusszerep történeti változásai. A pedagógusszakma fejlődéstörténete, a pedagógusképzés intézményesülése. A pedagógiai szaksajtó kialakulása és szerepe a szakma fejlődésében. • Pályaalkalmasság, a tanár személyisége. A pedagógusok társadalmi rekrutációja és karrierlehetőségei. A pedagógus életpályamodell. • Egyéni pályakép és képzési reflexió. A tanári szakma nehézségei: szerepkonfliktusok, a kiégés megelőzése.
<p>10. Tanulási, tanítási stratégiák és módszerek</p> <ul style="list-style-type: none"> • A stratégia és a módszer fogalma. Tanulási, tanítási stratégiák, módszerek és eljárások, történeti áttekintéssel, kutatások tükrében. • Alternatív pedagógiák, pedagógiai alternatívák. • Adott műveltségi terület, illetve tantárgy módszertani sajátosságai.

KÖTELEZŐ IRODALOM

1. Az oktatási rendszer

Fehérvári Anikó, Imre Anna, Tomasz Gábor (2011): Az oktatási rendszer és a tanulói továbbhaladás. In: Balázs Éva, Kocsis Mihály, Vágó Irén (szerk.): *Jelentés a magyar közoktatásról 2010*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.133-196. <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf>

Fehérvári Anikó (2015): Társadalmi mobilitás és az iskola. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*. Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs. 2015. 183-209. <http://mek.oszk.hu/14500/14566/>

Kozma Tamás (2015): Az oktatási rendszer szociológiája. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*. Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium, Pécs, 2015. 79-101. <http://mek.oszk.hu/14500/14566/>

Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla (2005): *Neveléstörténet. Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Osiris Kiadó, Budapest.

Nahalka István: Az oktatás társadalmi meghatározottságának értelmezési keretei. In: Falus Iván (szerk.) (2003): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 37-54. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

Pusztai Gabriella: Tőkeelméletek az oktatáskutatásban. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*. Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs. 2015. 137-160. <http://mek.oszk.hu/14500/14566/>

Varga Aranka: Esélyegyenlőség és inklúzió az iskolában. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*. Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium, Pécs, 2015. 241-273. <http://mek.oszk.hu/14500/14566/>

Zolnay János (2015): A roma diákok esélyei a közoktatásban. In: Orsós Anna (szerk.) *A romológia alapjai*. PTE BTK Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium 249-270.

2. A köznevelés, közoktatás irányítása és szabályozása

110/2012 (VI.4.) Kormányrendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. *Magyar Közlöny*, 66.szám 10635-10848.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.

https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV

A közoktatástól szóló 1993. évi LXXIX. törvény:

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=19431

Balázs Éva, Kocsis Mihály, Vágó Irén (szerk.) (2011): *Jelentés a magyar közoktatásról 2010*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest. <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf>

Ballér Endre: A tanterv. In: Falus Iván (szerk.) (2003): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 191-216.

Kaposi József (2013): A tartalmi szabályozás hazai változásai (2011-2013). *Új Pedagógiai Szemle*, 9-10. sz. 14-37.

3. A tudás értelmezései, szerveződése és mérése

Csapó Benő (2012) (szerk.): *Mérlegen a magyar iskola*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Golnhofer Erzsébet (2003): A pedagógiai értékelés. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 385-412.

Lannert Judit: Hatékonyság, eredményesség és méltányosság a közoktatásban. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*. Wlilocki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs. 2015. 295-321.
<http://mek.oszk.hu/14500/14566/>

Nahalka István (2002): *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oktatási Hivatal (2015): *A PISA és az Országos kompetenciamérés tanulságai* OH, Budapest.
https://www.oktatas.hu/koznevelas/meresek/aktualis_informaciok/pisa_okm_tanulsagai

4. Képességek fejlődése és iskolai fejlesztése. Kompetencia- modellek és jelentőségük a nevelés és oktatás területén

Demeter Kinga (szerk.) (2006): *A kompetencia*. <http://ofi.hu/tudastar/tanulas-tanitas/kompetencia>

Csapó Benő (2003): *A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Kocsis Mihály, Mrázik Julianna, Imre Anna (szerk.) (2012): Megközelítési módok a tanári kompetenciák leírásához. In: Kocsis Mihály – Sági Matild (szerk.): *Pedagógusok a pályán*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest. 61-76.

Molnár Gyöngyvér (2016): A dinamikus problémamegoldó képesség mint a tudás elsajátításának és alkalmazásának képessége. *Iskolakultúra*, XXVI. 5. 3-16.

Nagy József (2007): *Kompetenciaalapú, kritériumorientált pedagógia*. Mozaik Kiadó, Szeged.

Nagy József (2010): *Új pedagógiai kultúra*. Mozaik Kiadó, Szeged.

Makádi Mariann (2009): *A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei*. Tanári kézikönyv. Mozaik Kiadó, Szeged.

5. A nevelés és folyamata. Az egyéni különbségek szerepe a nevelő, oktató munkában

Csépe Valéria (2008): A különleges oktatást, nevelést és rehabilitációs célú fejlesztést igénylő (SNI) gyermekek ellátásának gyakorlata és a szükséges teendők. In: Fazekas. Köllő – Varga (szerk.): *Zöld könyv a magyar közoktatás megújításáért*. Ecostat, Budapest. 139-166. <http://oktatas.magyarorszagholnap.hu/images/ZKTartalom.pdf>

Cserti Csapó Tibor, Orsós Anna (2013): A mélyszegénységben élők és a cigányok/romák. In: Varga Aranka (szerk.): *Esélyegyenlőség a mai Magyarországon*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Pécs. 99-120. <http://www.kompetenspedagogus.hu/sites/default/files/cserti-csapo-tibor-orsos-anna-melyszegenyseg-gyermekszegenyseg-a-ciganyok-romak-helyzete-es-eselyegyenlosege.pdf>

Golnhofer Erzsébet (2003): A tanuló. In: Falus Iván (szerk.) (2003): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch03s04.html

Nagy József (2000): *XXI. század és nevelés*. Osiris Kiadó, Budapest.

Mayer József, Kőpatakiné Mészáros Mária (szerk.) (2011): *A szavak és a tettek. Sajátos nevelési igényű tanulók a közoktatásban a 21. század első évtizedében Magyarországon*. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.

Hajdu Tamás – Kertesi Gábor – Kézdi Gábor (2015): Roma fiatalok a középiskolában. In: Orsós Anna (szerk.) (2015): *A romológia alapjai*. PTE BTK Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium. 209-248.

Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva (2005): *Neveléslélektan*. Osiris, Budapest.

Varga Aranka (2015): *Az inklúzió szemlélete és gyakorlata*. PTE BTK Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium

6. Értékek, célok, célképzés és célrendszerek a nevelés és oktatás folyamatában

Kotschy Beáta (2003): Az oktatás célrendszere. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika: Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 137–164. Online: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

Halász Gábor (2013): Az oktatáskutatás globális trendjei. *Neveléstudomány: Oktatáskutatás Innováció*, 1.1.64-90.

Meleg Csilla (2015): Nevelésszociológiai problémakörök és nézőpontok. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*. Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs. 2015. 19-47.

Halász Gábor (2012): A pedagógiai rendszerek általános hatás – és bevérvizsgáló rendszer. In: Falus Iván, Környei László, Németh Szilvia, Sallai Éva (szerk.): *A*

pedagógiai rendszer. Fejlesztők és felhasználók kézikönyve. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Budapest, 2012. 209-243.

Torgyik Judit: *Mulrikulturalizmus, interkulturális nevelés.* In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai.* Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs. 2015. 161-181.

7. Az intézményes nevelés, oktatás tárgyi környezete, infrastruktúrája

Fischerné Dárdai Ágnes, Márhoffer Nikolett, Molnár-Kovács Zsófia, Szűcs-Rusznak Karolina (2015): *Tankönyvek, taneszközök a nevelés történetében. Comeniustól a kísérleti tankönyvekig.* In: Vörös Katalin (szerk.): *Neveléstörténet az osztatlan tanárképzésben.* Pécsi Tudományegyetem, Pécs. 2015. [http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/tanknyvek_taneszkzok_a_nevelis_trtnetben_comeniustl_a_ksrleti_tanknyv.html](http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/tanknyvek_taneszkzok_a_neveles_tortnetben_comeniustl_a_ksrleti_tanknyv.html)

Kojanitz László (szerk.) (2014): *A tankönyvek új generációja. A kísérleti tankönyvek fejlesztésének koncepcionális háttere.* http://www.ofi.hu/sites/default/files/attachments/a_tankonyvek_uj_generacioja_koncepcio_0.pdf

Németh András (2015): *Az iskolai tér, iskolaépítészeti. A tanterem és berendezésének története.* In: *Neveléstörténet az osztatlan tanárképzésben.* Szerk.: Vörös Katalin PTE, Pécs. http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/az_iskolai_tr_iskolaptszet.html

Molnár Gyöngyvér (2008): *A 21. század iskolájának berendezése.* In: Kárpáti Andrea, Molnár Gyöngyvér, Főző Attila László, Tóth Péter (szerk.): *A 21. század iskolája.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 9-41.

Petriné Feyér Judit (2003): *Az oktatás eszközei, tárgyi feltételei.* In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 317-336. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

8.A pedagógiai kommunikáció

Huszár Ágnes (2015): *A nyelvi szocializáció és az iskola.* In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai.* Wlislócki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs, 2015. 273-293.

M. Nádasai Mária, Hunyady Györgyné (2014): *Fekete pedagógia. Diszfunkcionális pedagógiai hatások az iskolában.* In: Hunyady Györgyné – M. Nádasai Mária (szerk.) (2014): *Az iskolakép változatai és változásai.* ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 65-73. http://www.eltereader.hu/media/2014/06/Hunyady_Nadasai_Az-iskolakep_READER.pdf

Vörös Anna (2004): *Osztálytermi kommunikáció, tanár-diák interakciók.* In: N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak.* Osiris, Budapest. 395-417.

Zrinszky László (2002): *Gyakorlati pedagógiai kommunikáció.* ADU-FITT IMAGE, Budapest.

9. A pedagógus szakma jellemzői

Falus Iván (2003): A pedagógus. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 79 - 99.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

Fehérvári Anikó (szerk.) (2016): *Merre tart a pedagógusszakma?* OFI Budapest.

<http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/pedagoguskutatasok.pdf>

Máthé Borbála (2014): A kiegészről röviden. In: Karlovitz János Tibor, Torgyik Judit (szerk.) (2014): *Vzdelávanie, výskum a metodológia*. International Research Institute, Komárno. 449-458. <http://www.irisro.org/pedagogia2013januar/0507SupliczSandor.pdf>

Németh András (2015): A pedagógusképzés és pedagógusszerep története. A pedagógus szakma kialakulása és differenciálódása; a pedagógusokkal szemben megfogalmazott elvárások a történelem során. In: Vörös Katalin (szerk.) (2015): *Neveléstörténet az osztatlan tanárképzésben*. Pécsi Tudományegyetem, Pécs. http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/a_pedagguskpzs_s_pedaggusszerep_trtnete.html

Szivák Judit (2003): A kezdő pedagógus. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika: Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

10. Tanulási és tanítási stratégiák, módszerek

Arató Ferenc, Varga Aranka (2006): *Együtt-tanulók kézikönyve – Bevezetés a kooperatív tanulásszervezés rejtelseibe*. PTE BTK, Neveléstudományi Intézet, Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs. Újabb kiadások: Educatio Társ. Szolg. Kht., Budapest, 2008. és Mozaik Kiadó, Szeged, 2012.

Báthory Zoltán (2000): *Tanulók, iskolák, különbségek*. Tankönyvkiadó, Budapest. 33-42, 197-208.

Dezső Renáta Anna (szerk.) (2014): *Differenciált tanulásszervezés a többszörös intelligenciák elméletének alkalmazásával*. Pécsi Tudományegyetem BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs. <http://mek.oszk.hu/13600/13617/13617.pdf>

Falus Iván (2003): Az oktatás stratégiai és módszerei. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 243-292.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

Nahalka István (2003): A tanulás. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika: Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/ch14s02.html

AJÁNLOTT IRODALOM

1. Az oktatási rendszer

Halász Gábor (2011): Oktatáspolitikai az első évtizedben In: Balázs Éva, Kocsis Mihály, Vágó Irén (szerk.): *Jelentés a magyar közoktatásról*, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 17-33. <http://www.ofi.hu/kiadvanyaink/jelentes-2010/11-oktataspolitika>

Halász Gábor (2013): Az oktatáskutatás globális trendjei. *Neveléstudomány: Oktatókutató Innováció*, 1.1.64-90.

Havas Gábor (2008): Esélyegyenlőség, deszegregáció. In: *Zöld Könyv a magyar közoktatás megújításáért*. ECOSTAT Kiadó, Budapest, 121–139.

Neumann Eszter, Vida Júlia (2012): PISA-hatások Európában. *Educatio*, 3. sz. 361-371.

2. A köznevelés, közoktatás irányítása és szabályozása

Bárdossy Ildikó (2011): *Lehetséges kérdések és válaszok a curriculum fejlesztéshez*. PTE, Pécs. http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/curriculum/v35/az_oktatasi_helyi_curriculum_rtkelse

Balogh Miklós (2015): A hazai közoktatás finanszírozása az ezredfordulót követően. In: Györgyi Zoltán, Simon Mária és Vadász Viola (szerk.): *Szerep- és funkcióváltások a közoktatás világában*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest. 93–114.

Bánkúti Zsuzsanna, Lukács Judit (szerk.) (2015): *Tanterv, Tankönyv, Vizsga*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.

Györgyi Zoltán (2016): Közoktatás-irányítási változatok. *Új Pedagógiai Szemle*, 5-6.sz. 17-40.

Fehérvári Anikó (2011): Normatív finanszírozás az oktatásban 2000 és 2009 között. *Új Pedagógiai Szemle*, 6. sz. 21-34.

Palotás Zoltán – Jankó Krisztina (2011): A közoktatás irányítása. In: Balázs Éva, Kocsis Mihály, Vágó Irén (szerk.) (2011): *Jelentés a magyar közoktatásról*, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.69-108. <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf>

Reményi Judit (2015): *Tanterv és standardok viszonya a nemzetközi gyakorlatban*. <http://ofi.hu/publikacio/tanterv-es-standardok-viszonya-nemzetkozi-gyakorlatban>

Réti Mónika (2016): *A tanterv szerepe és lehetőségei a tartalmi szabályozásban - nemzetközi kitekintés alapján*. <http://ofi.hu/tema/80/publication>

Vass Vilmos (2000): Az oktatás tartalmi szabályozása. *Iskolakultúra*, 6-7. 48-57.

3. A tudás értelmezései, szerveződése és mérése

Balácsi Ildikó és mtsai (2013): *PISA 2012 Összefoglaló jelentés*. Budapest, Oktató Hivatal

Báthory Zoltán (2000): *Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításmélet vázlat.* OKKER Kiadó, Budapest.

De Corte, Eric (2010): Historical developments in the understanding of learning. In: Dumond, H., Istance, D., Benavides, F. (Eds) *The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice.* OECD Centre for Educational Research and Innovation. 35-68.
http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/the-nature-of-learning_9789264086487-en#.WRwxNjclHIU#page70

Kádárné Fülöp Judit (2015): Nemzetközi tudásmérés - hazai oktatáspolitikai. *Educatio*, 2.sz.

Kákonyi Luca (2015): *Érettségi vizsgák a XXI század elején. Nemzetközi kitekintés.*
<http://ofi.hu/publikacio/eretsegi-vizsgak-xxi-szazad-elejen-nemzetkozi-kitekintes>

Pléh Csaba (2010): Tudás és kompetencia viszonya a tanulás és tanítás tudományában. *Iskolakultúra*, 4. 37-41.o. <http://epa.oszk.hu/00000/00011/00147/pdf/2010-04.pdf>

Pintér Róbert (szerk.) (2007): *Az információs társadalom.* Gondolat – Új Mandátum Kiadó, Budapest. <http://mek.nif.hu/05400/05433/05433.pdf>

Réthy Endréné (2011): *Tanári teljesítmény-visszajelzés hatása a tanulók személyiségére.* Comenius Oktató és Kiadó Kft. Pécs.

Stéber Orsolya, Kereszty Orsolya (2015): Az informális tanulás értelmezései a XXI. században. *Új Pedagógiai Szemle*, 9-10.sz. <http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/lapszamok/2015-9-10>

4. Képességek fejlődése és iskolai fejlesztése. Kompetencia- modellek és jelentőségük a nevelés és oktatás területén

Habók Anita (2011): A tanulás tanulásának vizsgálata általános iskolások körében. *Magyar Pedagógia*, 111. évf. 3. sz. 207-224.

Kovácsné dr. Nagy Emese (2014): *Gondolkodásfejlesztés táblajátékkal.* Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.
http://tehetseg.hu/sites/default/files/konyvek/geniusz_33_net_teljes.pdf

Lakatosné Török Erika, Kárpáti Andrea (2009): Az informatikai kompetencia, a pedagógiai gyakorlat és az innovációs sikeresség összefüggései az Európai Digitális Tananyagportál magyar kipróbálói csoportjában. *Magyar Pedagógia*, 3. sz. 227-259.

Nagy József (szerk.) (2007): *Kompetenciaalapú kritériumorientált pedagógia.* Mozaik Kiadó, Szeged.

Nagy József (2000): A kritikus kognitív készségek és képességek kritériumorientált fejlesztése. *Új Pedagógiai Szemle*, 7-8.255-269.

Molnár Gyöngyvér (2016): A dinamikus problémamegoldó képesség mint a tudás elsajátításának és alkalmazásának képessége. *Iskolakultúra*, XXVI. 5. 3-16.

Pukánszky Béla (2011): A tanári kompetenciák problémátörténete. In: Albert S. et al. (szerk.): *A tanári kompetenciákról*. Selye János Egyetem, Komárom, 29-64.

Szivák Judit (2010): *A vita: A vitakultúra fejlesztése. Szociális kompetenciák fejlesztése a vita segítségével*. (Oktatás-módszertani Kiskönyvtár; 12.) Gondolat Kiadó, Budapest. 2010.

5. A nevelés és folyamata. Az egyéni különbségek szerepe a nevelő, oktató munkában

Berkovits Balázs, Oblath Márton (2008): A gyógypedagógiától a szociológiáig és tovább. A „fogyatékoság” és a „szociális hátrány” kapcsolatának diskurzusai és politikája. In: Erőss Gábor, Kende Anna (szerk.) (2008): *Túl a szegregáción*. L'Harmattan, Budapest. 21-47.

Imre Anna (2012): Fejlesztő értékelés az általános iskolákban. *Educatio*, 3. sz. 386-400. o.

Kozma Tamás (2001): Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kron, Friedrich (2003): *Pedagógia*. Osiris Kiadó, Budapest. 73-89.; 250-3478.

Mayer József (2008): *Adaptációs kézikönyv az intézmény szintű tanulói beilleszkedés elősegítéséhez*. Oktató- és Fejlesztő Intézet, Budapest.
<http://mek.oszk.hu/12900/12917/12917.pdf>

Mayer József, Köpatakiné Mészáros Mária (szerk.) (2011): *A szavak és a tettek. Sajátos nevelési igényű tanulók a közoktatásban a 21. század első évtizedében Magyarországon*. OFI Budapest.

Mrázik Julianna (2015): *Nevelés és iskola: A nevelés pedagógiai antropológiai és összehasonlító megközelítése*. Ad Librum, Budapest.

N. Kollár Katalin – Szabó Éva. (2004): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest.

Kovács Mónika (2014): Nemi sztereotípiák és előítéletek az iskolában. In: Gordon Győri János (szerk.) (2014): *Tanárok interkulturális nézetei és azok hatása az osztálytermi munkára. A multikulturális és interkulturális szemlélet elméleti alapjai és történeti vonatkozásai az oktatásban*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 45-51.
http://www.eltereader.hu/media/2014/09/gyori-II-beliv_reader.pdf

Pető Ildikó (2003): Inklúzió a nevelésben. *Iskolakultúra*, 10. sz. 3-12.

Pukánszky Béla (1995): Segítő nevelés a pedagógia történetében. *Magyar Pedagógia*, 3-4. 333-342.

Ranschburg Jenő (1998): *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Réthy Endréné: (2013): *Befogadás, méltányosság, az inkluzív pedagógia rendszere*. Comenius Oktató és Kiadó Kft. Pécs, 2013

Varga Aranka (szerk.) (2015): *Inkluzív pedagógia – oktatói segédanyag I-II*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Pécs. kiemelten az alábbiak:

Forray R. Katalin – Trendl Fanni: A cigányság iskolázottsága és támogató programok.

Andl Helga: Hátrányos helyzet. <http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/95/>

Vida Gergő (2015): A tanulási zavarok hazai kategorizálásnak problémái. *Autonómia és Felelősség* 2015. 3. sz. <http://www.kompetenspedagogus.hu/sites/default/files/05-autonomia-es-felelosseg-pte-btk-ni-2015-03szam.pdf>

6. Értékek, célok, célképzés és célrendszerek a nevelés és oktatás folyamatában

Báthory Zoltán (2000): *Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításmélet vázlat*. OKKER Kiadó, Budapest.

Báthory Zoltán (2002): Változó értékek, változó feladatok. A PISA 2000 vizsgálat néhány oktatáspolitikai konzekvenciája. *Új Pedagógiai Szemle*, 52.évf.. 9. sz. 9–20.

Pikó Bettina (szerk.) (2010): *Védőfaktorok nyomában. A káros szenvedélyek megelőzése és egészségfejlesztés serdülőkorban*. L'Harmattan, Budapest.

Halász Gábor, Balázs Éva, Fischer Márta, Kovács István Vilmos (szerk.)(2011): *Javaslat a nemzeti oktatási innovációs rendszer fejlesztésének stratégiájára*. OFI Budapest.

Nagy Eszter, dr. Nagy Lászlóné (2014): A fenntarthatóság pedagógiájának elemei és megjelenésük a központi tantervekben a bevezető, kezdő és alapozó iskolaszakaszokban. *A Biológia Tanítása*, XXII. évf. 1. sz. 3-17.

http://www.mozaik.info.hu/Homepage/pdf/folyoirat/A_biolgia_tanitasa_2014-1.pdf#page=31

Nagy Mária (2001): Felkészítés az iskolai gyakorlatra a cigány tanulók nevelése, oktatása területén. *Iskolakultúra*, 12. sz. 43-57.

Óhidy Andrea (2014): A Lifelong Learning - paradigma a németországi és a magyarországi neveléstudományi vitában 1996–2005 között. *Magyar Pedagógia*, 114. évf. 1. sz. 2-23.

Szüdi János (2004): Házirendek a nevelési-oktatási intézményekben I-II-III. *Új Pedagógiai Szemle* 7-8.; 9. és 10. számok

7. Az intézményes nevelés, oktatás tárgyi környezete, infrastruktúrája

Benedek András (szerk.) (2013): *Digitális pedagógia 2.0*. Typotex Kiadó, Budapest.

Benedek András, Golnhofer Erzsébet (szerk.) (2014): *Tanulmányok a neveléstudomány köréből 2013*. Tanulás és környezete. MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Budapest.

Dárdai Ágnes, Dévényi Anna, Márhoffer Nikolett, Molnár-Kovács Zsófia (2014): Tankönyvkutatás, tankönyvfejlesztés külföldön I. *Történelemtanítás*, (XLIX.) Új folyam V. 2-4. szám. <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/dardai-agnes-devenyi->

anna-marhoffer-nikolett-molnar-kovacs-zsofia-tankonyvkutatas-tankonyvfejlesztes-kulfoldon-i-05-02-02/

Dárdai Ágnes, Dévényi Anna, Márhoffer Nikolett, Molnár-Kovács Zsófia (2015): Tankönyvkutatás, tankönyvfejlesztés külföldön II.: (A nemzetközi tankönyvelméleti kutatások elméleti és módszertani kérdései) *Történelemtanítás*, L. Új folyam VI.:(1-2.) <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2015/07/dardai-agnes-devenyi-anna-marhoffer-nikolett-molnar-kovacs-zsofia-tankonyvkutatas-tankonyvfejlesztes-kulfoldon-ii-06-01-02/>

Dumont, Hanna - Istance, David (2010): Analyzing and designing learning environments for the 21st century. In: Dumond, H., Istance, D., Benavides, F. (Eds): *The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice*. OECD Centre for Educational Research and Innovation. 19-34.

http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/the-nature-of-learning_9789264086487-en#.WRwxNjclHIU#page4

Dumont, Hanna - Istance, David (2010): Future directions for learning environments in the 21st century. In: Dumond, H., Istance, D., Benavides, F. (Eds): *The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice*. OECD Centre for Educational Research and Innovation. 317-338.

http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/the-nature-of-learning_9789264086487-en#.WRwxNjclHIU#page4

Fehér Katalin (2000): Az első magyar nyelvű tankönyvek. *Könyv és Nevelés*, II. évf. 1. Sz

Hunya Márta (2005): A virtuális tanítási környezet. *Iskolakultúra*. 10. sz. 53-69.

Katona András (2010): Tankönyvvita a 12. osztályos történelemtankönyvekről. *Könyv és Nevelés*, XII. évf. 3. sz.

http://olvasas.opkm.hu/portal/felso_menusor/konyv_es_neveles/tankonyvvita_a_12_osztalyos_tortenelemtankonyvekrrol

Kojanitz László (2007): A tankönyvek minőségének megítélése. *Iskolakultúra*, XVII. évf. 6-7. sz. 114-126.

Kojanitz László (összeállította) (2014): *A tankönyvek új generációja. A kísérleti tankönyvek fejlesztésének koncepcionális háttere.*

http://www.ofi.hu/sites/default/files/attachments/a_tankonyvek_uj_generacioja_koncepcio_0.pdf

Komenczi Bertalan (2009): *Elektronikus tanulási környezetek*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Kőfalvi Tamás (2006): *e-Tanítás. Információs és kommunikációs technológiák felhasználása az oktatásban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Nádasi András (2011): A megfelelő média kiválasztása. *Könyv és Nevelés*, 1. sz.

http://olvasas.opkm.hu/portal/felso_menusor/konyv_es_neveles/a_megfelelo_media_kivalasztasa

Nyíri Kristóf (2006): Virtuális pedagógia – a 21. század tanulási környezete. *Új Pedagógiai Szemle*, 7-8. sz. 30-39.

8. Pedagógiai kommunikáció

Antalné Szabó Ágnes (2006): *A tanári beszéd empirikus kutatások tükrében*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest.

Balázs Sándor (2000): *A pedagógiai kommunikációs képességek fejlesztésének elméleti és gyakorlati problémái*. Okker Kiadó, Budapest.

Buda Béla: Kommunikáció az osztályban. In: Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997, 13-22.

Cserné Adermann Gizella (2006): *Önbeteljesítő jóslatok az iskolában és a családban*. Edenscript, Pécs.

Herbszt Mária (2010): *A tanári beszédmagatartás*. (Alkalmazott nyelvészeti mesterfüzetek 01.) Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szeged.

Horváthová Kinga, Szőköl István (2016): *A pedagógiai kommunikáció*. Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komárom.

Sáfrányné Molnár Mónika (2016): A verbális tanári instrukciók az osztálytermi diskurzusban. I. *Anyanyelv-pedagógia IX. évf. 2.* <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=624>

Szöke-Milinte Enikő: A pedagógiai kommunikáció értelmezései. In: Karlovitz János Tibor, Torgyik Judit (szerk.) (2014): *Vzdelávanie, výskum a metodológia*. International Research Institute, Komárno. 241-248.
<http://www.irisro.org/pedagogia2013januar/0309SzokeMilinteEniko.pdf>

Vörös Anna (2004): Osztálytermi kommunikáció, tanár-diák interakciók. In: N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris, Budapest. 395-417.

9. A pedagógus szakma jellemzői

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit (2016): Tanulási folyamatok lehetséges útja a tanárképzésben. In: Garai Imre, Vincze Beatrix és Szabó Zoltán András: *Hiteles pedagógia. Tanulmányok Golnhofér Erzsébet tiszteletére*. Eötvös Kiadó, ELTE, Budapest, 36-45.

Galántai László, Hüber Gabriella (2015): A felejtés kritikája. A neveléstörténet fókuszja a kompetencia alapú tanárképzésben. In: Neveléstörténet az osztatlan tanárképzésben. Szerk.: Vörös Katalin, PTE Pécs. http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/13/a_felejtis_kritikja_a_nevelstrtnet_fkusza_a_kompetencia_alap_tanrkpzsen.html

Csapó Benő (2016): A tanárképzés és az oktatás fejlesztésének tudományos háttere. *Iskolakultúra*, XXVI. évf. 2. sz. 3-18.

Falus Iván (szerk.) (2007): *A tanárrá válás folyamata*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Füzi Beatrix (2015): A tanári szerepmódel fejlesztésében rejlő lehetőségek. *Neveléstudomány / Oktatás–Kutatás–Innováció* 4. sz. 38-56.
http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2015/nevelestudomany_2015_4_38-56.pdf

- Halász Gábor (2015): *Pedagógusszakma, pedagógusmunka és személyes adottságok*. Oktatási Hivatal, Budapest.
- Huszár Zsuzsanna (2014): Diplomás pályakép és képzési reflexió – a pályakövetés első intézményi eredményei a pedagógusképzés területén a Pécsi Tudományegyetemen. In: *Diplomás Pályakövető Rendszer tanulmánykötet 2014*. Szerk.: Kuráth G., Héráné Tóth A., Sipos N. PTE Rektori Hivatal Marketing Osztály Pécs, 2014. 123-156. https://pte.hu/sites/pte.hu/files/files/Egyetemunk/Tenyek_adatok/dpr_tankot_2014_fin.pdf
- Kéri Katalin (szerk., 2015): *Az európai pedagógusképzés metszetei*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Pécs.
- Kéri Katalin (1996): Adalékok a pedagógusok etikai kódexének elkészítéséhez. In: Hoffman Rózsa (szerk.): *Pedagógus-élet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 34-44. <http://kerikata.hu/publikaciok/text/etikakod.htm>
- Németh András (2015): A neveléstudomány nemzetközi modelljei és tudományos irányzatai. *Magyar Pedagógia* 115. évf. 3. sz. 255-294.
- Nikitscher Péter (2016): *Milyen a jó pedagógus? – elvárások, szerepek, kompetenciák az empirikus kutatások tükrében*. <http://ofi.hu/publikacio/milyen-jo-pedagogus-elvarasok-szerepek-kompetenciak-az-empirikus-kutatasok-tukreben>
- Nyíró Zsuzsanna (2006): A tanári szakma Európában: sajátosságok, trendek és aggodalmak. A tanári szakmát érintő reformok: történeti áttekintés (1975–2002). *Új Pedagógiai Szemle*, 12. sz. 77-88
- Polónyi István (2016): A neveléstudomány helyzete. *Iskolakultúra*, XXVI. 47-20.
- Sági Matild -Varga Júlia (2011): Pedagógusok. In: Balázs Éva- Kocsis Mihály-Vágó Irén (szerk.): *Jelentés a magyar közoktatásról*. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest. 295-324. <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf>
- Sági Matild (2011): A pedagógusok szakmai továbbfejlesztésének hazai gyakorlata nemzetközi tükrökben. In: Sági Matild (szerk.): *Erők és eredők. A pedagógusok munkaerőpiaci helyzete és szakmai továbbfejlesztése: nemzetközi kitekintés és gyakorlat*. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest. 47-85.
- Suplicz Sándor (2014): A tanári minőség jegyei karakterrajzokban és esettanulmányokban. In: Karlovitz János Tibor – Torgyik Judit (szerk.) (2014): *Vzdelávanie, výskum a metodológia*. International Research Institute, Komárno. 437-448. <http://www.irisro.org/pedagogia2013januar/0507SupliczSandor.pdf>
- Szivák Judit (2010): *A reflektív gondolkodás fejlesztése. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége*. http://tehetseg.hu/sites/default/files/04_kotet_net.pdf
- Szivák Judit (2014): *Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

Török Balázs – Szekszárdi Júlia – Mayer József (2011): Az iskolák belső világa. In: Balázs Éva- Kocsis Mihály-Vágó Irén (szerk.): *Jelentés a magyar közoktatásról*. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, Budapest. 273-294. <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf>

Veroszta Zsuzsanna (2012): A tanári pályaelhagyás szaktárgyi mintázatai. *Educatio*, 21. évf. 4.sz. 607-618.

Veroszta Zsuzsanna (2015): Pályakép és szelekció a pedagóguspálya választásában. *Educatio*, 24. évf. 1. sz. 47– 62.

10. Tanulási, tanítási és nevelési stratégiák és módszerek

Balogh László (1998): *Tanulási stratégiák és stílusok, a fejlesztés pszichológiai alapjai*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Balogh László (2016): *Az egyéni tehetségfejlesztő programok alapjai: Kézikönyv az egyéni tehetségfejlesztő programok kidolgozásához és megvalósításához*. Didakt Kiadó, Debrecen.

Bárdos Jenő (2012): A tantárgy-pedagógiák szerkezete, megítélésük kritériumai. *Magyar Pedagógia*, 112.évf. 2. sz. 61-75.

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla és Priskinné Rizner Erika (2002): *A kritikai gondolkodás fejlesztése. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei*. PTE, Pécs – Budapest. http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/KG1.pdf

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla, Priskinné Rizner Erika (2003): *Kooperatív pedagógiai stratégiák az iskolában IV*. PTE BTK TI, Pécs. <http://pedtamop412b.pte.hu/menu/40/26>

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit (2010): *A tanulás tervezése és értékelése*. Pécsi Tudományegyetem BTK, Pécs. http://www.educatio.hu/nyilvanossag/hirek_kozlomenyek/eselyegyenloseg_programcsomagok.

Csordás Ildikó és mtsai (szerk.) (2015): *IKT eszközökkel támogatott projektpedagógia*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Digitális Pedagógiai Osztály, IKT Módszertani Iroda, Budapest. http://dlsulinet.educatio.hu/download/letolthetodokumentumok/ikt_muhely_2014.pdf

Hunya Márta (2009): Projekt módszer a 21. században I. *Új Pedagógiai Szemle*, 11. 75-96

Kagan, Spencer (2001): *Kooperatív tanulás*. Önkönet Kft. Budapest.

Kőrösné Mikis Márta (2000): Az innovatív pedagógiai gyakorlat definíciója. *Új Pedagógiai Szemle*, 50. évf..11. sz. 60-70.

- Mayer, Richard E. (2010): Learning with technology In: Dumond, H., Istance, D., Benavides, F. (Eds) *The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice*. OECD Centre for Educational Research and Innovation. 179-198.
http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/the-nature-of-learning_9789264086487-en#.WRwxNjclHIU#page4
- Mező Ferenc (2004): *A tanulás stratégiája diákoknak és felnőtteknek*. Pedellus Novitas Kft. Debrecen.
- Molnár Edit Katalin (2015): A tanári tervezés tanulásának és tanításának vizsgálata. *Új Pedagógiai Szemle*, 11-12.sz.
- K. Nagy Emese (2015): A Komplex Instrukciós Program mint státuszkezelő eljárás. *Iskolakultúra*, 5. 33-46
- Nahalka István (szerk.) (2006): *Hatékony tanulás. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése*. III. ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest.
- Novák Géza Máté (2016): Dráma és pedagógia. A drámapedagógia aktuális kérdéseiről. *Neveléstudomány Oktatás–Kutatás – Innováció*. 2. sz. 43-52.
http://nevelstudomany.elte.hu/downloads/2016/nevelstudomany_2016_2_43-52.pdf.
- Petriné Feyér Judit (2004): *A problémaközpontú csoportmunka*. Gondolat Kiadói Kör, Budapest.
- Revákné Markóczi Ibolya és Nyakóné Juhász Katalin (szerk.) (2011): *A természettudományok tanításának elméleti alapjai*. Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok, Debrecen.
- Slavin, Robert. E.(2010): Co-operative learning: what makes group-work work? In: Dumond, H., Istance, D., Benavides, F. (eds): *The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice*. OECD Centre for Educational Research and Innovation. 161-178.
http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/the-nature-of-learning_9789264086487-en#.WRwxNjclHIU#page4
- Szélpál Szilveszter, Kopasz Katalin (2016): A kutatásalapú tanulás alkalmazása a tehetséggondozásban. *Iskolakultúra*, 26.3. 109-116.
- Szivák Judit (2010): *A vita: A vitakultúra fejlesztése. Szociális kompetenciák fejlesztése a vita segítségével*. (Oktatás-módszertani Kiskönyvtár; 12.) Gondolat Kiadó, Budapest. 2010.
- Tuba Márta (2012): A kooperatív csoportmunka tanulásirányítása. *Anyanyelv-pedagógia V. évf. 4.* <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=419>

KIEGÉSZÍTŐ SZAKMÓDSZERTANI IRODALOMJEGYZÉK

A, KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK

Angol nyelv és kultúra tanára

Council of Europe (2001). Common European framework of reference. Cambridge: Cambridge University Press.

Christison, M.A. & Murray, D.E. (2014). *What English Language Teachers Need to Know*. New York and London: Routledge.

Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner*. London: Lawrence Erlbaum.

Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*. Oxford: Oxford University Press.

Hyland, K. & Wong, L. C. (2013). *Innovation and change in English language education*. London: Routledge.

Krashen, S. (1993). *The power of reading*. Englewood, Colorado: Libraries Unlimited.

Loewen, S. (2014). *An Introduction to Instructed Second Language Acquisition*. New York and London: Routledge.

Nikolov, M. (2002). *Issues in English language education*. Bern: Peter Lang.

Nikolov, Marianne. (2007) A magyarországi nyelvoktatás-fejlesztési politika: Nyelvoktatásunk a nemzetközi trendek tükrében. In Irén Vágó (Ed.), *Fókuszban a nyelvtanulás* (pp. 43-72). Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet.

Oxford, R. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. NY: Newbury House.

Biológiatanár

Bodzsár Éva (2005): *Kézikönyv a biológiatanítás módszertanához*. Trefort Kiadó, Budapest

Fazekas György – Szerényi Gábor (2016): *Biológia I. II*. Scolar Kiadó, Budapest

Csókási Andrásné – Horváth Andrásné – Jámbor Gyuláné – Kissné Gera Ágnes (1998): *Biológia. Biológiai vázlatok, táblázatok, fogalmak gyűjteménye*. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged

Kriska György (szerk.) (2003): *Informatikai eszközök a biológia oktatásában*. Tanári kézikönyv a 12-18 éves korosztály oktatásához CD-melléklettel. Sorozatszerkesztő: Kárpáti Andrea. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Perendy Mária (1996): *Biológiai vizsgálatok*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

VanCleave, Janice (1995): *101 könnyű és látványos kísérlet a biológia játékos tanulásához*. Springer Hungarica Kiadó Kft., Budapest

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla és Priskinné Rizner Erika (2002): A kritikai gondolkodás fejlesztése – az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Pécsi Tudományegyetem, Pécs

Erkölcstan- és etikatanár

Bertók Rózsa-Bécsi Zsófia: Etika-Elméletek, Etika-Gyakorlatok, Ethosz, Pécs, 2007

Etikák, identitások, perspektívák (Szerk.: Bertók Rózsa, Barcsi Tamás) Ethosz-Virágmandula, Pécs, 2013

Etikatörténeti tanulmányok (szerk.: Bertók Rózsa) Ethosz, Pécs, 2010

Matt, Ridley: Az erény eredete. Az emberi ösztönök és a társadalmi együttműködés, Akadémiai, Bp., 2011

Robert M. Pirsing: Lila. Vizsgálódás az erkölcsről. Európa, Bp., 2007

Scott B. Rae: Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába. Harmat, Bp., 2015

Hargitai Rita: Sors és történet. Ú.M.K., Bp., 2008

Színház és pedagógia, Ha a néző is résztvevővé válna. L'Harmattan, Bp., 2010

Fizikatanár

Gimnáziumi és általános iskolai fizika tankönyvek és munkafüzetek

Radnóti-Nahalka-Poór-Wagner: A fizikatanítás pedagógiája, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2001 (http://members.iif.hu/rad8012/fizika/fizikatanitas_pedagogiaja.pdf)

A fizika tanítása a középiskolában
(http://ttomc.elte.hu/sites/default/files/kiadvany/fizika_tanitasa_a_kozepiskolaban.pdf)

Juhász András (szerk.): Fizikai kísérletek gyűjt. I-III. Arkhimédesz Bt-Typotex 1995.

Zátonyi Sándor: Képességfejlesztő fizikatanítás Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2001.

Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete, Gondolat Kiadó, Budapest, 2002.

A fizika tanítása folyóirat (http://www.matarka.hu/szam_list.php?fsz=88)

Általános és középiskolai fizika tankönyvek (ld. OKM tankönyvjegyzék)

<http://www.komal.hu> (KöMaL, Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok)

Érettségi feladatok, Versenyfeladatok

Földrajztanár

Makádi Mariann: Módszertani kézikönyv gyakorló földrajztanárok és hallgatók részére 1. Stiefel-Eurocard Kft. Budapest, 2005

Kormány Gyula: A földrajz tanítása. Nyíregyházi Főiskola tankönyve, 2005.

Makádi Mariann: Módszertani kézikönyv gyakorló földrajztanárok és hallgatók részére 2. Stiefel-Eurocard Kft. Budapest, 2006.

Farsang Andrea: Földrajzi kísérletek és modellek Geolitera Kiadó, SZTE TTIK Földrajzi Földtani tanszékcsoport, Szeged, 2014.

Farsang Andrea: Földrajztanítás korszerűen. GeoLitera, Szeged, 2011.

Francia nyelv és kultúra tanára

Lectures obligatoires

Anthologie de la didactique du FLE, szerk. Szladek Emese, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2003.

Bárdos Jenő, *Az idegen nyelvek oktatásának elméleti alapjai és gyakorlata*, Bp, Tk. 2000

Cadre européen commun de référence pour les langues - Apprendre, Enseigner, Évaluer (CECR)

Chiss, Jean-Louis, *La linguistique nuirait-elle à l'enseignement du français ?* 2007

Germain, Claude, *Évolution de l'Enseignement des langues: 5000 ans d'histoire*, Clé International, Paris, 1993

Medgyes Péter, *A nyelvtanár*, Bp, Corvina, 1997

Moirand, Sophie, *Enseigner à communiquer en langue étrangère*, Paris, Hachette, 2002

Oszetzky, Éva, *Acquisition du français et évaluation lexicale*, Université de Pécs, 2004

Porcher, Louis, *Le Français Langue Etrangère - Emergence et Enseignement D'une Discipline*, Paris, Hachette, 1995

Puren, Christian, *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*, Nathan, Paris, 1988

Lectures conseillées

Bárdos Jenő, Nyelvpedagógiai tanulmányok *Pedagógia, nevelés, Nyelvtanítás nyelvpedagógia, idegennyelv-oktatás.*

Bárdos Jenő, *A nyelvtanítás története és a módszerfogalom tartalma*, 1993

BERARD, EVELYNE, *L'approche communicative*, Clé International, Paris, 1991

BOGAARDS, PAUL, *Le vocabulaire dans l'apprentissage des langues étrangères*, LAL, Crédif, Hatier - Didier, Paris, 1994

Etudes de linguistique appliquée (revue)

GALISSON, R., *D'autres voies pour la didactique des langues étrangères*, LAL, Hatier, Paris, 1982

Groux, Dominique, *L'apprentissage précoce des langues*, Presses Universitaires De France - Puf, 1998

KLEIN, WOLFGANG, *L'acquisition de langue étrangère*, A. Colin, Paris, 1989

Franc-parler.org

Franciaoktatas.hu

Galisson, *Les mots pour communiquer*, Clé International, Paris, 1984

IFprofs HONGRIE

Le Français dans le Monde, Recherches et application (revue et recueil d'articles)

PICOCHÉ, JACQUELINE, *Didactique du vocabulaire français*, Nathan, Paris, 1993

Porcher, Louis, *Méthodes et pratiques des manuels de langue*, Les Editions Didier, 1984

TREVILLE - DUQUETTE, *Enseigner le vocabulaire en classe de langue*, Hachette, Paris, 1996

VERS UN NIVEAU 3, LFDM, Paris, 1987

WIDDOWSON, H.G. *Une approche communicative de l'enseignement des langues*, LAL, Hatier, Paris, 1981

Hon-és népísméret tanár

Baksa Brigitta – Karácsony-Molnár Erika: A hon- és népísméret kerettantrvról.
Történelemtanítás. Online Történelemdidaktikai Folyóirat 2014.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/01/baksa-brigitta-karacsony-molnar-erika-a-hon-es-nepismeret-kerettantrvrol-03-02-14/>

Debródiné Dobóczy Mária: Hely- és iskolatörténet a helyi tantrvben. Történelemtanítás.
Online Történelemdidaktikai Folyóirat 2017. 1.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2014/12/debrodine-doboczy-maria-hely-es-iskolatortenet-a-helyi-tantrvben-05-02-17/>

Gálos László – Gózszy Zoltán: Az egyháztörténet helye és tanítási lehetőségei a hon- és népísméret oktatásban. In: Gózszy Zoltán, Varga Szabolcs (szerk.) *Katolikus egyháztörténelem az oktatásban: Nemzetközi trendek, új szempontok*. Forum Historiae Ecclesisticae; 1. Pécs, 2015. 191-201.

Jankay Éva: A hon- és népismeret tanítása. Tanítási segédanyag az általános iskolák 5. osztálya számára. Történelem Tanári Kincsestár. 2002. 6. C 2.1 1-16

Rigó Balázs: Tegnap és ma. Az alsófokú helytörténeti oktatás múltja és jelene. Történelemtanítás. Online Történelemdidaktikai Folyóirat. 2017. 1.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2013/04/rigo-balazs-tegnap-es-ma-az-alsofoku-helytorteneti-oktatas-multja-es-jelene-04-01-02/>

Horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára

Bežen, Ante: Metodika: znanost o pučavanju nastavnog predmeta, Zagreb, 2008.

Diklić, Zvonimir: Lik u književnoj, scenskoj i filmskoj umjetnosti, Školska knjiga, Zagreb 1989.

Hrvatski, časopis za teoriju i praksu nastave hrvatskoga jezika, književnosti, govornoga i pismenoga izražavanja te medijske kulture

Nemeth-Jajić, J., Rasprava kao metoda poticanja i razvijanja jezično-komunikacijske kompetencije učenika u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti, Zbornik radova Petoga hrvatskoga slavističkog kongresa, Rijeka, 2012., str. 883-889.

Nemeth-Jajić, J., Metodički aspekti čitanja neknjiževnih tekstova, Zbornik radova Čitanje za školu i život, IV. simpozij učitelja i nastavnika hrvatskoga jezika, Zagreb, 2013., str. 105-115 (dostupno na mrežnim stranicama AZOO-a).

Pandžić, Vlado. Govorno i pismeno izražavanje u srednjoj školi. Zagreb, 2001.

Peko, Anđelka – Pintarić: Uvod u didaktiku hrvatskoga jezika. Pedagoški fakultet. Osijek, 1999.

Pintarić, Ana: Metodičke vježbe u nastavi hrvatskoga jezika – Zlatookin osmijeh kao jezičnometodički predložak. Život i škola. Osijek, 2002.

Rosandić, Dragutin: Metodika književnoga odgoja, Školska knjiga, Zagreb, 2005.

Stevanović, Marko: Modeli kreativne nastave, Rijeka: Andromeda, 2003.

Težak, Stjepko. 1996. Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 1. Školska knjiga. Zagreb

Visinko, Karol: Jezično izražavanje u nastavi hrvatskoga jezika. Pisanje, Zagreb, 2010.

Informatikatanár

Benedek, A. (Szerk.). (2013). *Digitális Pedagógia 2.0*. Budapest: Typotex.

Di Blasio, B., Gimesi, L., Jenák, I., Jenei, S., & Káplár, M. (2015). *Infokommunikációs technológiák a felsőoktatásban - Továbbképzési tananyag*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem. Letöltés dátuma: 2017. június 15, forrás:

<https://mega.nz/#!C5p1TaCQ!7YaXcWHRR9zCQgb7w5Xy86cVh3SDPk8-KOPRmG0Me18>

Holczer, J. (2013). *Informatika szóbeli érettségi közép- és emelt szinten*. Budapest: Jedlik Oktatási Stúdió.

Zsakó, L., Nyakóné Juhász, K., & Kátai, Z. (2008). Mivel foglalkozik az informatika szakmódszertan? *Informatika a felsőoktatásban 2008*. Debrecen. Letöltés dátuma: 2017. június 15, forrás: <http://www.agr.unideb.hu/if2008/kiadvany/papers/D64.pdf>

Kémia tanár

Radnóti K. : A természettudomány tanítása, Szakmódszertani kézikönyv és tankönyv, Mozaik Kiadó, Szeged 2014.

Rózsahegyi M., Wajand J.: 575 kísérlet a kémia tanításához, Tankönyvkiadó, Budapest 1991.

Balázs K.: Kompetencia alapú fejlesztés a kémiaoktatásban; A kompetencia alapú fejlesztés elmélete és gyakorlata, alkotószerkesztő: Vass V., Apáczai Kiadó, Celldömölk 2008.

Rózsahegyi M., Wajand J.: Látványos kémiai kísérletek, Mozaik Kiadó, Szeged 1999.

Villányi Attila: Kémia összefoglaló középiskolásoknak, Műszaki Kiadó

Villányi Attila: Kémiai album, Kemavill Bt. 2002.

Főző A. L., Riedel M.: Informatikai eszközök a kémia oktatásában. Sorozatszerkesztő: Kárpáti A., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2003.

Rózsahegyi M., Wajand J.: Kémia itt, kémia ott, kémia mindenhol!, ELTE, Eötvös Kiadó, 2003.

Inzelt György: Mély kútforrása a bölcsességnek, Vegyészek és vegyületek, La Harmattan Kiadó 2012.

A kémia tanítás módszertana Szerk: Szalay Luca ELTE 2015. [www.mke.org.hu](http://ttomc.elte.hu/sites/default/files/kiadvany/kemiatanitas_modszertana_jegyzet.pdf)
http://ttomc.elte.hu/sites/default/files/kiadvany/kemiatanitas_modszertana_jegyzet.pdf

Nagy Zsuzsanna – Sárík Tibor – Victor András: Kémia tantárgypedagógia. Nemzeti TK, 1993.

„Új tartalomhoz új módszerek a kémiaoktatásban”, Szerk.: Rózsahegyi Márta, ELTE Kémiai Tanszékcsoport, Budapest, 2002.

Könyvtárostánár

Kötelező irodalom:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről.

Csapó Benő: Az iskolai tudás. Bp., Osiris, 2002.

Dán Krisztina: Iskolai könyvtári ismeretek. Bp., Könyvtári Intézet, 2002.

Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Horváth Tibor-Papp István (szerk.): Könyvtárosok kézikönyve 1-5. Bp., Osiris, 2001.

Sipos Anna Magdolna: Könyvtári reneszánsz: Könyvtárak az információs társadalomban 2.0. Bp., Ventus Libro, 2016.

Ungváry Rudolf - Vajda Erik: Könyvtári információkeresés. Bp., Typotex, 2002.

Varga Katalin: Az információtól a műveltségig. Az információs műveltség alapjai. Bp., L'Harmattan Kiadó, 2013.

Ajánlott irodalom:

Adamikné Jászó Anna: Csak az ember olvas (Az olvasás tanítása és lélektana) Bp., Tinta, 2003.

Agárdi Péter: Magyar kultúra és média a XXI. század elején. Pécs, PTE FEEK, 2005.

Balázs Sándor: Az információk használata, hasznosítása és haszna. Bp., OMIKK, 1993.

Bárdossy Ildikó (szerk.): A kritikai gondolkodás fejlesztése. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz. Pécs–Bp., PTE, 2002.

Béres Judit: „Azért olvasok, hogy éljek”. Szöveg, olvasás és lélektani munka a biblioterápiában. = Pannonhalmi Szemle, 2014. 2. pp. 59-69.

Bús Imre (szerk.): Gyermekek különböző és hasonló kultúrákban. Pécs, PTE IGYK, 2013.

Ranschburg Jenő: Áldás vagy átok? Gyermek a képernyő előtt. Bp., Saxum, 2006.

Varga Katalin, Mészárosné Szentirányi Zita (szerk.): A 21. század műveltsége: E-könyv az információs műveltségről. Pécs, PTE FEEK Könyvtártudományi Intézet, 2008.

<http://www.lib.pte.hu/elektkonyvtar/ekonyvek/elibrary/21szazad> vagy

<http://mek.oszk.hu/06300/06355/html>

Latin nyelv és kultúra tanára

Ritoók Zsigmond: A középiskolai latintanítás helyzete Magyarországon 1945-1995 között. *Valóság* 43 (2000/7).

Borzák István: *Kell-e a latin?* Budapest: Gondolat: Budapest 1990.

Kell-e a latin? Kerekasztal beszélgetés a magyarországi latintanításról.

http://www.tanszertar.hu/eken/2009_01/latin_0901.htm

Lehetőségek. Könyv a latintanításról. Budapest: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kara 2015.

<https://btk.ppke.hu/uploads/articles/180416/file/Lehetosegek.pdf>

Bárdos Jenő: *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 2006.

Ajánlott módszertani tanulmányok (angol):

Richard A. LaFleur (szerk.): *Latin for the 21st Century. From Concept and Classroom.* Scott Foresman - Addison Wesley: Glenview (IL) 1998. (Ld. <http://bmcr.brynmawr.edu/1999/1999-08-03.html>)

John Gruber-Miller: *When Dead Tongues Speak. Teaching Beginning Greek and Latin.* American Philological Association Classical Resources Series 6. Oxford University Press, 2006. (Ld. <http://bmcr.brynmawr.edu/2008/2008-03-07.html>)

Latin nyelvkönyvek, nyelvtankönyvek:

N. Horváth Margit- Nagy Ferenc: *Latin nyelvkönyv I-IV.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó (2012-es NAT szerint átdolgozott kiadások).

N. Horváth Margit: *Latin feladatgyűjtemény a középiskolák I-II. osztálya számára.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1999.

Fehér Bence – Hajdu Péter: *Latin nyelvkönyv 2-4.* Budapest: Holnap Kiadó 2003.

Ferenczi Attila – Monostori Martina: *Latin nyelvkönyv.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

Varga Barnabás: *Latin gyakorlókönyv. A „Ferenczi-Monostori” latin nyelvkönyv olvasmányaihoz.* Budapest: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar 2002.

Gavin Betts: *Latin nyelvkönyv.* Budapest: Akadémiai Kiadó 1996.

Bárczi Ildikó: *Orbis Latinus I-II.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 1994.

Fehér Bence: *Latin nyelvkönyv I.* Budapest: Holnap Kiadó 2001.

Banó István – Nagy Ferenc – Waczulik Margit: *Latin nyelvkönyv*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1994.

Nagy Ferenc – Kováts Gyula – Péter Gyula: *Latin nyelvtan a gimnáziumok számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

M. Nagy – Tegye Imre: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1990.

Mayer Erika – Tegye Imre: *Gradus ad Parnassum*. Budapest: Tankönyvkiadó, Bp., 1986.

Ferenczi Attila – Kendeffy Gábor: *Latin a szóbeli nyelvvizsgán*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 1999.

Magyar László: *Játszva latinul*. Kecskemét: Korda Kiadvány

Magyartanár

ANTALNÉ SZABÓ Ágnes – LACZKÓ Krisztina – RAÁTZ Judit (szerk.): *Szakpedagógiai körkép I. Anyanyelv- és irodalompedagógiai tanulmányok*. Bölcsész- és művészetpedagógiai tanulmányok 2. ELTE, Budapest, 2015.
http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMK_2.pdf

ARATÓ László: „A kronológia nem szavatol az irodalomtörténet-lady biztonságáért” – Arató Lászlóval, a Magyartanárok Egyesületének elnökével Bárány Tibor, Hardy János és Molnár Cecília beszélget. *Beszélő*, 2004/1.

ARATÓ László: „Tizenkét évi irodalomtanítás után miért nem válnak tömegesen olvasóvá a fiatalok?” – *Válasz 12 pontban – avagy tézisek a magyartanítás válságáról*. elhangzott a Magyar Olvasástársaság (HUNRA) 2002. október 25-én rendezett konferenciájának előadásán; <http://www.opkm.hu/konyvesnevelés/2002/4/Arato.html>

ARATÓ László: Egy tudós hályogkovács esete a magyartanítás elfedett vakságával. *Iskolakultúra*, 2002/9.

ARATÓ László: Tizenkét Tézis a magyartanításról. *ÉS*/47/8.

B. NAGY Ágnes – SZÉPE György (szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok II*. Iskolakultúra, Pécs, 2006. http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/books/anyanyelvi_nevelési_tanulmányok_2.pdf

BÁNRETI Zoltán: *Kommunikálj!* Korona Nova Kiadó, Budapest, 1996.

BÁNRETI Zoltán – PAPP Ágnes: *Tanítás és tanulás I-II*. Nodus, Veszprém, 1990.

BÁNRETI Zoltán: *A lényeg: kiolvasható*. Korona Nova Kiadó, Budapest, 1994.

BÓNA Judit – MARKÓ Alexandra: Hétköznapi fonetika – feladatjavaslatok a hangtan oktatásához. *Anyanyelv-pedagógia*, 2009. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=152>

CSAPÓ Benő – CSÉPE Valéria (szerk.): *Tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012. http://edia.hu/sites/default/files/books/Olvasas_tartalmi_keretek.pdf

ECK Júlia: *Drámajáték – a középiskolai irodalomórán –*, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, Budapest, 2000.

ELLIS, Andrew W.: *Olvasás, írás és diszlexia*. Tas-11 Kiadó Kft, Budapest, 2004.

FANCSALY Éva – SZABÓ Veronika – VISZKET Anita: *A nyelvtanról három megközelítésben: Magyartanárjelölteknek*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Pécs, 2015. <http://polc.ttk.pte.hu/tamop-4.1.2.b.2-13/1-2013-0014/2/index.html>

FENYŐ D. György: Az irodalomtanítás ellentmondásai I-III. *Iskolakultúra*, 1991/7-8. és 1992/1.

GORDON GYŐRI János (alk. szerk.): *Irodalomtanítás a világ kilenc oktatási rendszerében*, PONT Kiadó, 2003.

HELTAI János Imre: A szociolingvisztikai szemlélet projektalapú formálása a középiskolában. *Anyanyelv-pedagógia*, 2013. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=436>

HORVÁTH Viktor: *A vers ellenforradalma: A versírás és versfordítás tanulása és tanítása*, Bp., Magvető, 2014.

HORVÁTH Zsuzsanna: Írni jó! A szövegalkotás fejlesztése. In: BÁNKUTI Zsuzsa – LUKÁCS Judit (szerk.): *Tanulmányok az érettségiről: Hatásvizsgálat, tantárgyi vizsgák értékelése, feladatfejlesztés*. OFI, Budapest. 2008: 323–351. <http://www.ofi.hu/elemek/userfiles/323-351.pdf>

JÓZSA Krisztián – STEKLÁCS János: Az olvasástanítás kutatásának aktuális kérdései. *Magyar Pedagógia*, 109. 4. sz., 2009. 365–397.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Jozsa_MP1094.pdf

KÁLMÁN László – MOLNÁR Cecília Sarolta: *A nyelvi nevelés módszertana*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kht., Budapest, 2009.

http://old.wekerle.gov.hu/download.php?doc_id=2352

KERBER Zoltán: A magyar nyelv és irodalom tantárgy problémái az ezredfordulón. In: *Új Pedagógiai Szemle LII*, 2002. 10/45. <http://ofi.hu/tudastar/magyar-nyelv-irodalom-090617-1>

KUCSERKA Zsófia: *Az irodalomtanári mesterség gyakorlata és módszertana*. Pécs, PTE BTK, 2011.

LACZKÓ Krisztina: Adalékok a szövegtan tanításához. *Anyanyelv-pedagógia* 4, 2010.

<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=285>

MARGÓCSY István: Magyar nyelv és/vagy irodalom? Egy egyetemi és iskolai szaktantárgy kialakulása és változásai. In: PÉTER Ágnes – SARBU Aladár – SZALAY Krisztina (szerk.): *Éhe a szónak: irodalom és irodalomtanítás az ezredvégen*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1997.

MEDVE Anna – SZABÓ Veronika: A mondattani elemzés lehetőségei az általános iskolában. *Anyanyelv-pedagógia*, 1. szám, 2010.

<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=235>

MEDVE Anna – SZÉPE György – GÉCZI János (szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok III*. Iskolakultúra Könyvek, Budapest, 2008. <http://mek.oszk.hu/08400/08432/>

MOLNÁR Edit Katalin: Az írásbeli szövegalkotás. In: CSAPÓ Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002: 193–216.

OSZKÓ Beatrix – RAÁTZ, Judit: Nyelvtörténeti ismeretek a gyakorlatban. In: SZÖLLŐSY Éva – PRAX Levente – HOSS Alexandra (szerk.): *Találkozások az anyanyelvi nevelésben I*. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2013.

<https://docs.google.com/file/d/0BxlnA9j7OYKpX2dUTDdlUFJXUW8/edit?pli=1>

PETHÓNÉ Nagy Csilla: *Módszertani Kézikönyv*. Korona, Budapest, 2005.

PETŐFI S. János – BENKES Zsuzsa: *Szövegtani kaleidoszkóp. A szövegmegformáltság elemző megközelítése*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.

PLÉH Csaba: A gyermeknyelv. In: KIEFER Ferenc (szerk.): *Magyar nyelv*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006:753–781.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_536_MagyarNyelv/ch25.html

RAÁTZ Judit: A hallás utáni szövegértés. *Magyartanítás: Módszertani Folyóirat*. 47:(3) 22–26.

RÉGER Zita: *Utak a nyelvhez nyelvi szocializáció, nyelvi hátrány*. MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest, 2002. <http://mek.oszk.hu/04000/04046/#>

STEKLÁCS János: *Az olvasás kis kézikönyve szülőknek, pedagógusoknak: A funkcionális analfabetizmustól az olvasási stratégiáig*. OKKER Kiadó, Budapest, 2009. http://tfk.kefo.hu/images/TVK_dokuk/olvasasert/a_funkcionalis_analfabetizmustol_az_olvasasi_strategiakig.doc

SZABÓ Veronika: Javaslatok az egyszerű semleges mondat tanításához a felső tagozaton. *ANYANYELV-PEDAGÓGIA* 8:(3), 2015. <http://www.anyp.hu/cikkek.php?id=581>

SZÉPE György - B. NAGY Ágnes (szerk.): *Anyanyelvi nevelési tanulmányok I.*, Iskolakultúra, Pécs, 2005. <http://mek.niif.hu/03200/03267/03267.pdf>

SZÓKE-MILINTE Enikő: *A kommunikációs kompetencia fejlesztése*. PPKE BTK, Piliscsaba, 2005.

TÓTH Beatrix: A szövegértés fejlesztésének elmélete és gyakorlata. *MAGYAR NYELVŐR*, 2006. 130:(4) 457–469. <http://www.c3.hu/~nyelvor/period/1304/130406.pdf>

TÓTH Beatrix: Fogalmazástanítás – miért és hogyan másképpen? *Anyanyelv-pedagógia*, 1. 1. sz, 2008. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=15>

ZSIGRINÉ SEJTES Györgyi: A szövegtantól a hangtanig. In: SZÖLLŐSY Éva – PRAX Levente – HOSS Alexandra (szerk.): *Találkozások az anyanyelvi nevelésben I.* Pécsi Tudományegyetem, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Pécs, 2013: 333–339. <https://docs.google.com/file/d/0BxlnA9j7OYKpX2dUTDdlUFJXUW8/edit?pli=1>

<http://www.drama.hu/node/29>

www.arkadia.pte.hu

www.anyanyelv-pedagogia.hu

Matematikatanár

Ambrus A.: *Bevezetés a matematika-didaktikába*. ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 2004.

Bognár J.né, Nemetz T., Tusnady G.: *Ismerkedés a véletlennel*. Tankönyvkiadó, Bp., 1980.

Hollai M.: *A geometriai gondolkodás és a transzformációs szemlélet szintjei*. ELTE TTK, Szakmódszertani Közlemények, V., 1972.

Peller J.: *A számfogalom fejlesztésének szintjei az oktatási gyakorlatban*. Tankönyvkiadó, Bp., 1974.

Pólya G.: *A gondolkodás iskolája*. Gondolat Kiadó, Bp., 1977.

Pólya G.: *A problémamegoldás iskolája I, II.* Tankönyvkiadó, Bp., 1964, 1968.

Skemp, R.: *A matematikatanulás pszichológiája*, Gondolat Kiadó, Bp., 1975.

ELTE TTK Matematikai Intézet, Matematikatanítási és Módszertani Központ honlapján található irodalmak

NAT, kerettantervek

Tankönyvek

Média, -mozgókép és kommunikációtanár

TANKÖNYVEK A KÖZNEVELÉS SZÁMÁRA

Bánhegyi – Makláriné: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Apáczai K. é. n. (több kiadás)

Csákváry József: *Média-galaxis*. Szimbiózis K., 1998

Csengeri Mária – Gátainé Sróth Zsuzsanna: *Mozgókép- és médiaismeret*. Pauz-Westermann K., é. n. (több kiadás)

Csúri Ákos – Illich Lajos: *Gutenbergtől Spielbergig. Médiaismeret és filmkultúra*. Szombathely: Sylvester K., 1998

Hartai László: *Mozgóképkultúra és médiaismeret 9. A középiskolák számára*. Budapest: Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2013

Hartai László-Muhi Klára: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Tankönyv 12-18 éveseknek. Korona K., é. n. (több kiadás)

Hartai László-Muhi Klára: *Mozgókép és médiaismeret 2*. Budapest: Korona K., é. n. (több kiadás)

Honffy Pál: *Moziban, képernyő előtt*. Az általános iskola felső tagozata számára. Veszprém: OTTV, 1992

Honffy Pál: *Képek, mozgó képek, hangos képek*. Médiaismeret kezdőknek. Budapest: Műszaki K., 2004

Horváth Beáta: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, é. n. (több kiadás)

Tim O'Sullivan – Brian Dutton – Philip Rayner: *Médiaismeret*. Korona K., 2002

Pachman Péter: *Mozgóké- és médiaismeret*. Apáczai K., é. n. (több kiadás)

Papp Á. – Paróczayné K. M.: *Kommunikáció, tömegkommunikáció, mediakultúra*. NSZI, 2000

Papp Zsolt: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Pedellus K., é. n. (több kiadás)

SZAKMÓDSZERTANI ÉS AJÁNLOTT MOZGÓKÉP ÉS MÉDIAISMERET KÖNYVEK

Bugovics Zoltán: *A torz(itó)szülött – Médiakritikai megközelítés*. Budapest: Gondolat, 2004

Dyson, Esther: *Életünk a digitális korban 2.0 verzió*. Budapest: HVG Kiadó, 1998

Gaul Emil, Havasi Tamás és Orosz Csaba: *Fiatalok digitális képi világa*. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola, 2015

Gelencsér Gábor (szerk.): *Képkorszak*. Szöveggyűjtemény a mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásához. Budapest: Korona Kiadó, 1998

Gyenes Zsolt: *Kreatív gyakorlatok a mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásához*. Pécs: Baranya Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete, 2000

Fegyverneki Gergő: *ITK-s ötlettár*. Gyorstalpaló digitáliskultúra-azonos pedagógiából kezdőknek és haladóknak. Neteducatio, 2017

Film- és médiafogalmak kyszótára. Budapest: Korona K., 2002

Kovács András Bálint: *Film és elbeszélés*. Budapest: Korona K., 1997

Koncz István – Nagy Andor: *A média pedagógiai és pszichológiai problémái*. Szentendre: 2002 (Pedagógiai Pszichológia II.)

O'Sullivan, Tom – Dutton, Brian – Rayner, Philip: *Médiaismeret*. Budapest: Korona K., 2002

Szijártó Imre: *A mozgóképkultúra és médiaismeret tanításának módszertana*. Debrecen: Pedellus Kiadó, 2008 / www.mek.iif.hu

Szijártó Imre: *Szappanoperák, teleregények, sorozatok*. Budapest: Raabe-Klett Kiadó, 1999

Kárpáti Andrea (szerk.): *Bevezetés a vizuális kommunikáció tanításába*. Budapest: Nemzeti

Tankönyvkiadó, 1996

Kárpáti Andrea: *A kamaszok vizuális nyelve*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2005

Német nyelv és kultúra tanára és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára

Literatur zur DaF-Didaktik und DaN-Didaktik

Brinitzer, Michaela (Hrsg.) (2013): *DaF Unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache*. Stuttgart: Klett.

Decke-Cornill, Helene / Küster, Lutz (2010): *Fremdsprachendidaktik*. Tübingen: Narr.

Hallet, Wolfgang/Königs, Frank G. (Hrsg.) (2010): *Handbuch Fremdsprachendidaktik*. Seelze-Velber: Klett.

Reder, Anna (2011): *Ausgewählte Fragen der Deutschdidaktik*. Pécs. online: http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/dig_jegy_nemet/index.html

Rösler, Dietmar / Würffel, Nicola (2014): *Lernmaterialien und Medien*. Stuttgart: Klett-Langenscheidt. (Deutsch Lehren Lernen 5)

Zusätzliche Literatur zur DaN-Didaktik

Beese, Melanie et al.(2014): *Sprachbildung in allen Fächern. Deutsch als Zweitsprache*. Stuttgart: Klett-Langenscheidt. (Deutsch Lehren Lernen 16)

Kostrzewa, Frank / V. Rada, Roberta (Hg.) (2010): *Deutsch als Fremd- und Minderheitensprache in Ungarn: Historische Entwicklung, aktuelle Tendenzen und Zukunftsperspektiven*. Hohengehren: Schneider.

Olasz nyelv és kultúra tanára

Berruto, Gaetano, *Fondamenti di sociolinguistica [A szociolingvisztika alapjai]*, Laterza, Roma-Bari 1995.

Coveri, Benucci, Diadori, *Le varietà dell'italiano [Az olasz nyelv változatai]*, Benucci, Siena, 1998.

Józsa Judit, *Dalla sociolinguistica alla glottodidattica { A szociolingvisztikától a nyelvoktatásig }*, in Andrea Kollár, *Miscellanea di studi in onore di Nándor Benedek [Tanulmányok Benedek Nándor tiszteletére]*, JATEPress, Szeged 2007., pp. 51-63.

Lepschy Anna Laura; *Lepschy Giulio, La lingua italiana [Az olasz nyelv]*, Bompiani, Milano 1981, pp. 36-57.

Sobrero Alberto *Introduzione all'italiano contemporaneo [Bevezetés a mai olasz nyelvbe]*, Editori Laterza, Roma-Bari 1998

Bárdos Jenő, *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2000, pp. 41-199.

Bárdos Jenő, *Élő nyelvtanítástörténet*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2005.

Balboni, P. E., *Gli insegnamenti linguistici nella scuola italiana*, Liviana Editrice, Padova 1988.

Turchetta B., *Il mondo in italiano*, Editori Laterza, Roma-Bari, 2005.

Santipolo M., *L'italiano*, UTET, Torino, 2006

Alapdokumentumok:

A Nemzeti Alaptanterv (1995, 2003, 2007, 2012)

A kerettantervek (2000, 2012)

Az érettségi vizsga általános és részletes követelményei (2005) 100/97. Korm. Rendelet, 40/2002 OM rendelet

4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról

<https://www.oktatas.hu/koznevelés/erettsegi/feladatsorok>

<http://ofi.hu/kerettantervek-helyi-tantervek>

http://www.blg.hu/tantervek/olasz_3_3_3_3.pdf

<http://www.ejg.hu/wp-content/uploads/olasz.pdf>

http://www.jagbp.hu/doc/m_6.pdf

http://ujlaki.ultranet.hu/extra_files/honlap/olasz_tagozat_helyi_tanterv.pdf

Romológianár (romani nyelv és kultúra/beás nyelv és kultúra tanára)

Beck Zoltán: Tekintély és szöveg - miért van baj a cigány népismerettel, EDUCATIO 13: (2) pp. 314-318.

Cserti-Csapó Tibor (szerk.): Alapirodalmak a hazai cigány, roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához. 484 p. Pécs: PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, 2015. pp. 401-462. (Gypsy Studies Cigány Tanulmányok 36.) (ISBN:978-963-642-867-9)

http://nevtud.btk.pte.hu/files/tiny_mce/Romologia/Kiadvanyok/kötet%20egyben%20vége%202.pdf

Forray R. Katalin: A cigányság oktatásának egyes kérdései Európában. In: Magyar pedagógia, 1998. 1. sz. 3-16.o

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Forray_MP981.pdf

Lakatos Szilvia (2010): A romani nyelv helyzete a magyarországi közoktatásban. In: Andl Helga – Dominek Dalma Lilla – Molnár-Kovács Zsófia (szerk.): *Iskola a társadalmi térben és időben*. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 183-186. o.

Orsós Anna (szerk.) (2015): A romológia alapjai. PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék – Wlislócki Henrik Szakkollégium, Pécs. <http://mek.oszk.hu/14700/14735/html/index.html>

Pálmainé Orsós Anna (2007) A beás nyelv megőrzésének lehetőségei In: *Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében* (szerk.: Bartha Csilla). Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 52-70.

Testnevelő tanár

Hamar Pál (2016): *A testnevelés tantervelmélete*. Eötvös József Kiadó, Budapest

Ozsváth Károly (2015): *Testnevelés tantárgypedagógia*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

Csányi Tamás-Révész László (2015): *A testnevelés tanításának didaktikai alapjai* Magyar Diáksport Szövetség, Budapest

Vass Zoltán és mtsai (2015): *Egészség- és személyiségfejlesztő kézikönyv az iskolai testneveléshez*. Magyar Diáksport Szövetség – Testnevelés Módszertani Könyvek, Budapest

Makszin Imre (2014): *A testnevelés elmélete és módszertana – Testnevelés és sport*. Dialóg Campus, Budapest

Rétsági Erzsébet (2001): *Kézikönyv a testnevelés tanításához (5-8. osztály)* Dialóg Campus, Pécs

Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára

Bárdossy Ildikó, Dudás Margit, Pethőné Nagy Csilla, Priskinné Rizner Erika: [A kritikai gondolkodás fejlesztése - az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei](#). Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2002 (http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/KG1.pdf)

Csepela Jánosné – Horváth Péter et al.: *A történelemtanítás gyakorlata*. Tantárgypedagógiai tankönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000, 2003

F. Dárdai Ágnes: *Történelmi megismerés – történelmi gondolkodás*. I.-II. kötet. A történelemtanári továbbképzés kiskönyvtára XLI., Budapest, 2006. <http://digitalia.lib.pte.hu/?p=1296>

Gönczöl Enikő: A történelmi tudás hálózata TTE 2014. április 30

<http://tte.hu/toertenelemtanitas/toertenelemtanitas-a-gyakorlatban/7914-goenczoel-enik-a-toertenelemi-tudas-halozata>

Kaposi József: Válogatott tanulmányok I. Történelem, érettségi, megújítás. II. Tanterv, történelem, módszertan. Budapest, Szaktudás Kiadó Ház Zrt., 2015. (kötetenként egy szabadon választott tanulmány)

Katona András – Sallai József: A történelem tanítása (Tantárgy-pedagógia összefoglaló), Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

Knausz Imre (szerk.): Évszámokon innen és túl... Megújuló történelemtanítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001.

Knausz Imre: A múlt kútjának tükre. A történelemtanítás céljairól. Bp. 2015.

https://drive.google.com/file/d/0B67UFWpk_-uKZWNIMDJ3VEFfY0E/view

Kőfalvi Tamás – Makk Ferenc: Forrástani ismeretek történelemből. Segédkönyv a történelem forrásközpontú tanításához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007.

Vajda Barnabás: Bevezetés a történelemdidaktikába és a történelemmetodikába. Selye János Egyetem, Komárom, 2009.

Folyóiratok és weboldalak:

Történelemtanítás. Történelem szakmódszertani portál www.tortenelemtanitas.hu

Történelemtanítás. Történelem szakmódszertani folyóirat.

<http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/>

Árkádia. Történelem szakmódszertani portál. www.arkadiafolyoirat.hu

Taní-tani. A szabad pedagógiai gondolkodás fóruma. <http://www.tani-tani.info/>

Történelemtanárok Egyesülete honlapja: www.tte.hu

PTE Módszerver: <http://modszerver.babits.pte.hu/> (különösen történelem szakmódszertani cikkek)

Történelem Tanári Kincsestár, Bp. Raabe

